

บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสำหรับ นักเรียนในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

Local English lessons for enhancing reading and writing skills for students in the area
of Sampran district, Nakhon Pathom province

วิไลรัตน์ ศิริรินทร์*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษจากข้อมูลในอำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม และศึกษาผลของการทดลองใช้บทเรียนที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจการเขียน และความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 45 คน ในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2555 จากโรงเรียนนาครประสิทธิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบการอ่านและการเขียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา บทเรียนท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมี 3 บทแผนการจัดการเรียนรู้และซีดีประกอบบทเรียนผลการทดลองใช้บทเรียนพบว่านักเรียนมีคะแนนด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนด้านการเขียนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นในด้านเนื้อหา กิจกรรม บรรยากาศในชั้นเรียนและประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้สอนทุกด้าน ยกเว้นด้านเนื้อหาที่อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ ความสามารถในการอ่าน การเขียนบรรยาย

Abstract

The purposes of this study were to develop English lessons based on local information of Sampran district and to study the consequence of the instruction on students' reading comprehension and writing abilities and the students' and teacher's opinions. The sample was 45 grade 8 students studying in the second semester of the academic year 2012 from Nakprasith School. The instruments used for study and collecting data were local lessons, lesson plans, reading and writing tests and opinion questionnaires for students and a teacher on the utilization of the local lessons. The developed local lessons consist of 3 units, accompanied by lesson plans and a CD of all units. The results of the

lesson implementation reveal that the students' reading ability scores are higher in the posttest than in the pretest. The writing test scores of the posttests are also a little bit higher than those of the pretests. The students' and teacher's opinions on the English local lessons instruction are found to be at a high level for the aspects of contents, activities, classroom atmosphere and usefulness of the lessons. However, the aspect of the teacher's role obtained from the teacher's questionnaire is rated at a moderate level.

Keywords : English local lessons, reading comprehension, narrative writing

บทนำ

ภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาราชการ (working language) เพื่อสื่อสารกันระหว่างประชากร ซึ่งจะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้นสถานศึกษาทุกระดับในประเทศไทย จึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้คนไทย มีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง ในการติดต่อสื่อสารหรือเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารของคนในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นสมาชิก จำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจในด้านวัฒนธรรม ของกันและกันเพื่อเอื้อประโยชน์ในการเรียนรู้หรือ ทำธุรกิจร่วมกัน การเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะด้าน ความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่รวมถึง บริบทในชุมชนของตนเอง เช่นอาหารวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยว หรือภูมิปัญญาของคนในชุมชน เป็นความรู้ที่จะช่วย ให้ คนในกลุ่มประเทศอาเซียนเห็นความสัมพันธ์ของคนใน ภูมิภาคนี้ ซึ่งจะเป็แนวทางหนึ่งในการสร้างเครือข่าย และการทำงานร่วมกัน หลักสูตรแกนกลางสำหรับการศึกษ ขึ้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ก็มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชนของตนเอง จะช่วยเพิ่มพูนความผูกพันหวงแหนวัฒนธรรมและเข้าใจ วิถีชีวิตของตนเองมากขึ้น ซึ่งแนวทางหนึ่งในการพัฒนา ผู้เรียนเพื่อ ให้มีความรู้และทักษะในการอธิบายเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและความเป็นอยู่โดยใช้ภาษาอังกฤษ ในการ

ถ่ายทอดก็คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอ่าน เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้ เข้าใจนั้นประกอบด้วย ทักษะในการเดาความหมาย ความรู้เรื่องโครงสร้างภาษา คำศัพท์และวัฒนธรรม ที่ปรากฏในเรื่อง กลวิธีการอ่านและการพัฒนาความเร็ว ในการอ่าน (Finocchiaro and Brumfit, 1983: 144) นอกจากนี้หากผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่คุ้นเคยจะสามารถ ทำความเข้าใจคำศัพท์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อนได้ง่าย และ ในขณะเดียวกันก็สามารถใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อทำ ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยไม่จำเป็นต้องรู้ความหมาย ของคำศัพท์ยากนั้นๆ (Nation, 1990) ความสามารถในการอ่านเรื่องที่คุ้นเคยแล้วเข้าใจได้ง่ายกว่าการอ่านเรื่อง ที่ไม่เคยพบมาก่อนนี้เป็นหลักการของทฤษฎีโครงสร้าง ความรู้เดิม (Schema Theory) ซึ่งเชื่อว่าสมองเป็นที่เก็บ และสั่งสมความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็น รูปธรรมและนามธรรมที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นลำดับขั้น (building block) และเครือข่าย (network) เมื่อมีข้อมูล ใหม่ก็จะได้รับการเชื่อมโยงเข้ากับข้อมูลเก่าด้วย (Rumelhart, 1981) เมื่อผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านอยู่ ความรู้นี้จะช่วยให้อ่านบทอ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น สมิทท์ (Smith, 1973: 52) ก็เชื่อว่าความรู้เดิมมีผลต่อ การอ่านอย่างมาก โดยเห็นว่าความคิดรวบยอดหรือ ความรู้เดิมของผู้อ่านที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจ บทอ่านนั้นมีความสำคัญมากกว่าภาษาที่ปรากฏในข้อความ ในบทอ่าน ดังนั้นวิธีหนึ่งที่ผู้สอนจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถ

เข้าใจเรื่องที่สามารถอ่านได้ง่ายขึ้นก็คือการให้บทอ่านที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมอยู่แล้ว ซึ่งแม้บทอ่านจะมีคำศัพท์ใหม่ที่นักเรียนไม่รู้ในปริมาณมากกว่าบทอ่านที่ผู้เรียนให้อ่านอยู่ก็ตาม ผู้อ่านจะยังสามารถเข้าใจบทอ่านได้โดยใช้ความรู้เดิม ความหมายของคำหรือโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏในข้อความ การอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชุมชนของผู้เรียนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้เข้าใจมากขึ้นและยังช่วยให้มีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับชุมชนของตนเอง อันจะนำไปสู่ความสามารถในการพูดหรือเขียนเพื่ออธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเองและชุมชนมากขึ้น

สาระที่ 3 ของกลุ่มภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มีเกณฑ์มาตรฐานด้านการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น โดยกำหนดให้ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียน นอกจากนี้สาระที่ 4 ด้านภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก มาตรฐานที่ 2 กำหนดให้ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก ดังนั้นในการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนควรพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เกษตรกรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางได้

จากความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาประชากรของประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและจากมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนของตนเองไปพร้อมๆ กับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษด้าน

การอ่านและการเขียนในขณะเดียวกันผู้สอนก็สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมไปพัฒนาบทเรียนด้วยตนเอง รวมทั้งได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากข้อมูลท้องถิ่นไปด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ ในโรงเรียนในเขตพื้นที่อื่นต่อไปนอกจากนั้นการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่นอำเภอสามพรานครั้งนี้ยังมุ่งศึกษาผลที่ได้จากการทดลองใช้บทเรียนที่มีต่อความสามารถทางการอ่านและการเขียนของนักเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษที่ได้มีประสบการณ์ในการใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นด้วยเช่นกัน

วิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จากโรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 กลุ่มที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสำหรับการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับท้องถิ่นอำเภอสามพรานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 3 บท คือ Guavas, How to Grow Guava Trees และ Amazing Sampran ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล สื่อการสอนและคู่มือครู โดยกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วยกิจกรรมก่อนอ่าน ขณะอ่าน และหลังอ่านซึ่งบูรณาการกับการพูดและการเขียน ส่วนข้อมูลท้องถิ่นเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลทุนตำบลจากโครงการตำบลสาสุขของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม แล้วคัดเลือกหัวข้อ ฝรั่ง การปลูกฝรั่งและประวัติและการท่องเที่ยวในอำเภอสามพรานมาพัฒนาเป็นบทเรียนตัวแปรตาม ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการอ่าน

ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่วัดความรู้เกี่ยวกับข้อมูล
ท้องถิ่นประเมินด้วยแบบทดสอบการอ่าน) ความสามารถ
ในการเขียนซึ่งประเมินจากแบบทดสอบการเขียน
บรรยายภาพ 2 เรื่อง 3) ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ
การเรียนด้วยบทเรียนท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในด้าน
เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนบรรยายภาคในห้องเรียน
และประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น
มีรูปแบบเป็นมาตราประมาณค่าให้เลือก 5 ระดับ และ
4) ความคิดเห็นของผู้สอนในประเด็นเกี่ยวกับแบบสอบ
ถามของผู้เรียนแต่เพิ่มด้านบทบาทครูและประเมิน โดย
ใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบ
ฟอร์มการสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่นบทเรียนท้องถิ่น และ
แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งให้รายละเอียดวิธีสอนและ
การจัดกิจกรรม เฉลยคำตอบ แนวทางการวัดและ
ประเมินผลการทำงานกิจกรรมของนักเรียน พร้อมซีดี ซึ่ง
พัฒนาโดยผู้วิจัยและผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง
ทางภาษาอังกฤษโดยอาจารย์เจ้าของภาษา เครื่องมือ
ที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินความสอดคล้องของความ
เที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษา
อังกฤษจำนวน 3 คน โดยมีการแก้ไขปรับปรุงตาม
คำแนะนำก่อนนำไปทดลองใช้ส่วนเครื่องมือวิจัย
ประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อ
ความเข้าใจและการเขียนบรรยาย แบบสอบถามความ
คิดเห็นของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของ
ผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียน
ท้องถิ่น ในด้านการหาคุณภาพเครื่องมือด้านความสอดคล้อง
ของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบการอ่าน
และการเขียนพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .87 ส่วนแบบสอบ
ถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนพบว่ามีค่าเฉลี่ย
โดยรวมเท่ากับ .92

กระบวนการวิจัย

กระบวนการพัฒนาบทเรียนและการศึกษา
ผลของการนำบทเรียนไปทดลองสอนมีขั้นตอนที่สำคัญ
ดังนี้

1) การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น เนื้อหาของ
บทเรียนภาษาอังกฤษได้มาจากการหาข้อมูลจากท้องถิ่น
ของนักเรียนจากโรงเรียนวัดบางช้างใต้ (ซึ่งตั้งอยู่เขต
อำเภอสามพราน) แล้วนำข้อมูลมาเขียนบรรยายเป็น
เรียงความ โดยครูสอนวิชาภาษาไทยเป็นผู้คัดเลือก
ชิ้นงานที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้วิจัยนำมาแปลเป็นภาษา
อังกฤษจำนวน 3 บท ต่อจากนั้นผู้วิจัยออกแบบกิจกรรม
เพื่อพัฒนาทักษะอ่านและเขียน โดยรูปแบบกิจกรรม
เป็นการบูรณาการการอ่าน การพูดและการเขียน โดยมี
แผนการจัดการเรียนรู้ และซีดีประกอบบทเรียน เพื่อ
อำนวยความสะดวกแก่ผู้สอน

2) การทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่น ผู้วิจัยนำ
บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข
ไปให้ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียนนาครประสิทธิ์
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้ศึกษาและทำ
ความเข้าใจร่วมกันก่อนนำไปใช้สอนนักเรียนในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 45 คน โดยใช้เวลาสอน
บทเรียนละ 3 คาบๆ ละ 50 นาที รูปแบบการสอน
ประกอบด้วยกิจกรรมก่อนอ่านขณะอ่าน และหลังอ่าน
เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านไปพร้อมๆ กับเรียนรู้
คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ในบทอ่าน รวมทั้งได้ฝึก
พูดและเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย
ดำเนินการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบ
ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียน
และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดิม นอกจากนี้
นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน
การสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่น เมื่อเสร็จสิ้นการเรียน
การสอนครูสอนภาษาอังกฤษทำแบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นด้วย
เช่นกัน ต่อจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหา

ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การศึกษาผลของการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษในเขตอำเภอสามพรานที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียน เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วผลการวิจัยมี ดังนี้

การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยบทเรียน 3 บท คือ บทที่ 1 เรื่อง Guavas บทที่ 2 เรื่อง How to Guava Trees และบทที่ 3 เรื่อง Amazing Sampran ใช้เวลาสอนเรื่องละ 3 คาบ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแต่ละบทประกอบด้วยกิจกรรมก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังอ่านกิจกรรมก่อนอ่านมีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนและเพื่อให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน รวมถึงกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การทบทวนความรู้เดิม การออกเสียงคำศัพท์ใหม่ การเดาความหมายคำศัพท์ การจับคู่ภาพกับคำอธิบาย การให้ความรู้ทางไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้อง การถามคำถามนำก่อนอ่านแต่ละย่อหน้า เป็นต้น กิจกรรมระหว่างอ่านประกอบด้วย การเดาเรื่องที่่จะอ่าน การพิจารณารูปภาพแล้วอภิปรายร่วมกัน การลำดับเนื้อเรื่อง การตอบคำถามเพื่อแสดงความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นต้น ส่วนกิจกรรมหลังอ่านประกอบด้วย การเติมข้อมูลที่อ่านลงในแผนภูมิหรือตาราง การจับคู่รูปภาพและคำอธิบาย การเขียนประโยคเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การเขียนเรื่องเกี่ยวกับตัวเองและนำเสนอหน้าห้อง เป็นต้น ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีสอนตามขั้นตอนต่างๆ เฉลยคำตอบในแบบฝึกและซีดีเสียงประกอบบทเรียน

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่น โดยใช้แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจแบ่งออกเป็น ข้อสอบแบบโคลซ (cloze test) การจับคู่คำอธิบายกับภาพ และการแปลคำศัพท์ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านจากแบบทดสอบโดยรวมหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง

ความสามารถในการเขียนบรรยาย

การวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนบรรยายภาพของนักเรียนพิจารณาจากระดับ (band) คะแนนเฉลี่ยของงานเขียนก่อนและหลังการทดลอง 2 ชั้น คือ การเขียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งและ สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอสามพราน ซึ่งได้รับการตรวจโดยวิธีวิเคราะห์ (analytical scoring system) โดยพิจารณาความสามารถด้านเนื้อหา การเรียบเรียง ไวยากรณ์และคำศัพท์ โดยผู้วิจัยตรวจงานแต่ละชิ้น 2 ครั้งแล้วนำระดับคะแนนมาเปรียบเทียบกัน หากคะแนนต่างกันผู้วิจัยจะตรวจงานชิ้นเดิมซ้ำซึ่งเมื่อพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ยรวมของการเขียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งและบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีคะแนนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยทั้ง 2 หัวข้อ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากการเขียนทั้งสองหัวข้อพบว่าคะแนนจากการเขียนเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวสูงกว่าคะแนนจากงานเขียนเกี่ยวกับฝรั่งเล็กน้อย

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอน

การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นในเขตอำเภอสามพรานด้วยการหาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามพบว่าผู้เรียนมีความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม บรรยากาศในห้องเรียนและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้สอน

พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากเช่นกันในด้านกิจกรรม
บรรยากาศในห้องเรียน ประโยชน์ที่ได้รับ และบทบาทครู
ส่วนด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบทดสอบและแบบสอบถามสามารถอภิปรายผลได้
ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบ
ทดสอบการอ่านทำให้สามารถสรุปได้ว่าบทเรียนท้องถิ่น
ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสำหรับใช้ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้
เข้าใจเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง แม้บทอ่านจะเป็นเรื่องที่ไม่
เคยเรียนมาก่อน ทั้งนี้ข้อมูลจากแบบสอบถามทำให้รู้ว่า
นักเรียนมีความรู้เดิมก่อนเรียนเกี่ยวกับเรื่องในท้องถิ่น
อยู่ในระดับมาก ซึ่งตามทฤษฎีความรู้เดิม (Schema
Theory) การที่ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน
จะช่วยให้เข้าใจบทอ่านได้มากและเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะ
ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องอยู่แล้ว ทำให้สามารถคาดเดา
โครงสร้างประโยคและคำศัพท์ยากบางคำได้ แม้จะเป็น
คำศัพท์ใหม่ก็ตาม ดังนั้นแม้ในแบบสอบถามนักเรียน
จะเห็นว่าการเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นเรื่องยาก
มาก่อนการทดลอง แต่การมีความรู้เดิมเกี่ยวกับการ
ปลูกฝรั่งช่วยให้นักเรียนชอบบทเรียนในระดับมาก
เช่นกันหลังการทดลองจึงอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนา
บทอ่านจากเรื่องใกล้ตัวสามารถสร้างแรงจูงใจในการอ่าน
ได้มาก เนื่องจากผู้เรียนมองเห็นความสำเร็จในการอ่าน
เรื่องซึ่งมีส่วนช่วยให้การอ่านเรื่องที่ไม่เคยเห็นมาก่อน
(unseen text) ประสบความสำเร็จได้มากกว่า

รูปแบบการพัฒนาบทเรียนที่มีกิจกรรมก่อน
อ่านและขณะอ่านเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิม
มาช่วยในการเรียนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่บทเรียน
เป็นเรื่องใกล้ตัวและสามารถมีส่วนร่วมได้ ทำให้สนใจ
เรียนเนื่องจากสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนได้
นอกจากนี้ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่านักเรียนเห็นว่า
บทอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในระดับมาก

และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้
มากเช่นกันปัจจัยดังกล่าวอาจช่วยกระตุ้นให้นักเรียน
ตั้งใจเรียนมากขึ้น นอกจากนี้หลังเรียนนักเรียนเห็นว่า
ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษใน
ระดับมาก และการเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นทำให้นักเรียน
ภูมิใจในท้องถิ่น การเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
ยังทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น
ในระดับมากอีกด้วย จากความคิดเห็นของนักเรียน
จึงอาจให้ข้อสรุปเกี่ยวกับบทเรียนที่พัฒนาขึ้นได้ว่าเป็น
บทเรียนที่สามารถเพิ่มความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นและยัง
กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น
คะแนนด้านความสามารถทางการอ่านของนักเรียนที่สูงขึ้น
หลังการทดลองสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นนี้สามารถอธิบาย
จากทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Theory) ที่เชื่อว่า
จิตใจคนเราประกอบด้วยระบบรวมทางความคิด ซึ่ง
เรียกว่า *ความรู้เดิม* (schemata) ความรู้เดิมนี้นี้หมายถึง
แนวความคิดที่สัมพันธ์กันเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
(Rumelhart, 1977) ในกรณีบทเรียนท้องถิ่นเรื่องการปลูกฝรั่ง
และการท่องเที่ยวในอำเภอสสามพราณ ความรู้เดิมของ
นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องทั้งสองประกอบด้วยประสบการณ์
ทั้งหมดที่นักเรียนแต่ละคนมีหรือได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าว ดังนั้นเมื่อต้องอ่านเรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝรั่ง
และการท่องเที่ยวในอำเภอสสามพราณ ก็จะนำความรู้และ
ประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาใช้ในการทำความเข้าใจบทอ่าน
เช่น รู้ว่าลักษณะทางกายภาพของฝรั่งหรือสวนฝรั่งเป็น
อย่างไร รู้ว่ากระบวนการปลูกฝรั่งมีอะไรบ้าง หรือรู้ว่า
สถานที่ท่องเที่ยวในสามพราณมีอะไรบ้าง แต่แต่ละแห่งมี
อะไรเป็นจุดเด่น เป็นต้น ความรู้เดิมนี้ช่วยผู้เรียนได้มาก
ในการแปลความบทอ่าน นั่นคือ ผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์
ของตนเองคาดเดาความหมายของข้อความที่อ่านหรือ
ใช้การสร้างภาพหรือจินตนาการ แนวคิดนี้สอดคล้องกับ
แฮริสและซีเพย์ (Harris & Sipay, 1990) ที่เห็นว่าภูมิหลัง
และความเข้าใจทางวัฒนธรรมจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่อง
ที่อ่านได้ง่ายขึ้น ความรู้เดิมจึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย
ให้นักเรียนสามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจง่ายขึ้น

ผลจากการอ่านบทเรียนท้องถิ่นเกี่ยวกับอำเภอสามพรานที่ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านเพื่อความเข้าใจนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในรูปแบบเดียวกัน เช่น อัจฉราวรรณ ศิริรัตน์ (2549) ซึ่งใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ออมรัตน์ นิตดาหลง (2551) ซึ่งใช้ข้อมูลจากจังหวัดตราดสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรู้ที่นักเรียนมีอยู่แล้วเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านช่วยให้สามารถอ่านบทอ่านได้เข้าใจเร็วขึ้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถามพบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นก่อนเรียนในระดับมาก นั่นคือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอยู่แล้วเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ผู้อ่านจะใช้ประโยชน์จากความรู้เดิมแล้วผู้อ่านแต่ละคนยังมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการหาเหตุผลและสร้างความเข้าใจในบทอ่านอีกด้วย จึงนับได้ว่า การอ่านเรื่องใกล้ตัวสามารถช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายดังจะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบการอ่านที่สูงขึ้นหลังได้รับการสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นเรื่องฝรั่งและสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอสามพราน

รูปแบบของการจัดกิจกรรมในบทเรียนก็มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านมีคะแนนด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นเช่นกันในบทเรียนท้องถิ่นนี้มีการจัดกิจกรรมก่อนอ่านและขณะอ่านเพื่อช่วยให้นักเรียนระลึกถึงความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่และนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ดังนั้นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์จึงสามารถเรียนรู้จากเพื่อนร่วมห้องได้ กิจกรรมดังกล่าวครอบคลุมถึงความรู้ทางสาระและคำศัพท์ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านบทอ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น เพราะคำศัพท์ที่อาจลืมไปแล้วเมื่อมีการทบทวนทำให้ผู้เรียนได้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์นั้นๆ ในต่างบริบท ทำให้จำคำศัพท์ได้ดีมากขึ้นด้วย เห็นได้จากความคิดเห็นของผู้สอนที่กล่าวว่า พัฒนาการของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความรู้ด้านคำศัพท์ โดยจากการตรวจแบบทดสอบพบว่านักเรียนสามารถทำคะแนนส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้นมาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมผนวกกับการกระตุ้นความรู้เดิมจึงช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านได้มาก

ผลการตรวจงานเขียนบรรยายภาพของนักเรียนชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการเขียนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในทุกด้านคือ ด้านเนื้อหา/การเรียบเรียง ด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ โดยด้านเนื้อหา/การเรียบเรียงมีคะแนนน้อยที่สุด ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ทำให้คะแนนด้านการเขียนไม่เพิ่มมากนักเหมือนคะแนนด้านการอ่านอาจเป็นเพราะทักษะเขียนเป็นทักษะที่ยากแก่การพัฒนาในช่วงเวลาสั้นๆ นอกจากนี้การฝึกเขียนในระหว่างเรียนบทเรียนท้องถิ่นยังมีไม่มากพอเนื่องจากบทเรียนมีวัตถุประสงค์เน้นทักษะอ่านมากกว่าทำให้มีเวลาในการฝึกเขียนน้อยและผู้สอนไม่ได้สอนหลักการเขียนโดยตรง ผู้เรียนเพียงเห็นตัวอย่างงานเขียนจากบทอ่านเกี่ยวกับฝรั่งและสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นพัฒนาการทางการเขียนที่ดีขึ้นเล็กน้อยหลังการสอน 3 บท จึงสมเหตุสมผลกับระยะเวลา 3 สัปดาห์ ที่ใช้สำหรับการเรียนบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษซึ่งหากบทเรียนสามารถพัฒนาให้มีจำนวนบทเรียนมากขึ้นหรือสามารถสอนได้ตลอดภาคเรียนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการอ่านและเสริมด้วยการเขียนก็เป็นไปได้ว่าจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้เพิ่มความสามารถในการเขียนได้

ในด้านองค์ประกอบในการเขียนพบว่าความรู้เดิมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนของนักเรียนเช่นเดียวกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากการตรวจงานเขียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่อธิบายเกี่ยวกับฝรั่งโดยใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ระดับพื้นฐาน (basic level) ซึ่งต่างจากการเขียนบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวที่นักเรียนใช้โครงสร้างไวยากรณ์ในระดับที่สูงกว่า หากเปรียบเทียบความรู้เดิมระหว่างการอ่านบทอ่านเกี่ยวกับฝรั่งกับบทอ่านเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวจะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยอ่านงานเขียนเกี่ยวกับฝรั่งที่เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นการนำองค์ประกอบในการเขียนโดยเฉพาะ คำศัพท์ไปใช้เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ถนัดนักที่นักเรียนพบคำศัพท์และการบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งเป็นครั้งแรกในบทเรียนท้องถิ่น ทำให้ยังไม่สามารถนำไปใช้ได้คล่องแคล่วนัก นอกจากนี้คำศัพท์เกี่ยวกับการปลูกฝรั่ง เช่น กระบวนการปลูกฝรั่ง เป็นคำศัพท์ใหม่

และยากสำหรับการเรียนรู้ นักเรียนจำเป็นต้องมีการฝึกใช้ภาษาทั้งในการพูดและเขียน รวมทั้งต้องมีการพบคำศัพท์ดังกล่าวในบทอ่านเกี่ยวกับฝรั่งอีกหลายครั้งกว่าจะจำได้ในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการเขียนได้ ในทางตรงกันข้ามนักเรียนส่วนใหญ่เคยอ่านงานเขียนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ แม้จะไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นก็ตาม นักเรียนมักคุ้นเคยกับคำศัพท์พื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอยู่แล้ว เช่น tourists, tourist attractions, famous, near, far เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวทำให้คุ้นเคยกับชื่อสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะในอำเภอสามพราน ซึ่งมักมีชื่อภาษาอังกฤษกำกับด้วย ทำให้นักเรียนรู้สึกคุ้นเคยกับการเขียนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าจึงเขียนได้ในปริมาณมากกว่า และดีกว่าการเขียนเกี่ยวกับฝรั่ง

เหตุผลสำคัญที่มีส่วนทำให้นักเรียนสามารถเขียนบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวได้ดีกว่าเขียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งหลังการทดลองนั้นอธิบายได้จากแนวคิดของทฤษฎีความรู้เดิม ซึ่งเชื่อว่าความรู้เดิมที่ผู้เรียนแต่ละคนได้สั่งสมมานั้นจะถูกนำมาใช้ในการเขียนด้วย ในกรณีนี้จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะในอำเภอสามพรานมากกว่าประสบการณ์เกี่ยวกับฝรั่ง จากการตอบคำถามปลายเปิดทำให้ทราบว่านักเรียนจำนวนหนึ่งไม่ได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปลูกฝรั่งมาก่อน แม้ว่าจะอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีการปลูกฝรั่งก็ตาม แต่เนื่องจากอำเภอสามพรานเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ทำให้บางครอบครัวดำเนินชีวิตแบบคนในเมืองมากกว่า จึงขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับคนจากหมู่บ้านเดียวกัน การขาดประสบการณ์จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งได้มากนัก โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปลูกฝรั่ง แม้ว่านักเรียนจะได้อ่านจากบทอ่านที่ได้รับการสอนไปก็ตาม เมื่อพิจารณาสาระในการเขียนพบว่ามึนักเรียนจำนวนไม่มากนักที่เขียนบรรยายถึงกระบวนการปลูกฝรั่ง เช่น การห่อฝรั่งด้วยถุงพลาสติก

หรือการโรยปุ๋ยรอบๆ ต้น เป็นต้น ส่วนใหญ่นักเรียนจะบรรยายเป็นประโยคโดดๆ แสดงถึงการขาดความรู้หรือประสบการณ์ที่จะนำเสนอ ซึ่งแตกต่างจากการเขียนบรรยายเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เขียนต่อเนื่องเป็นเรื่องราวมากกว่า

เมื่อพิจารณาลักษณะการเขียนของนักเรียนส่วนใหญ่พบว่านักเรียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งในรูปแบบการเขียนเป็นประโยคให้ครบ 5 ประโยค ไม่ต่อเนื่องกับประโยคข้างหน้าหรือข้างหลัง นั่นคือ การเขียนขาดความเป็นเอกภาพ (unity) ในขณะที่ยังเขียนบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่เขียนเรื่องเป็นความเรียงต่อเนื่องกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะเนื้อหาที่กำหนดให้เขียนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเอื้อให้มีการสร้างตัวละคร (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เขียนเอง) เพื่อให้สัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อนักเรียนบางคนสอดแทรกประสบการณ์ของตนลงไปในงานเขียนทำให้เขียนได้มากและเป็นธรรมชาติ น่าอ่าน ส่วนการเขียนบรรยายเกี่ยวกับฝรั่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง จึงยากจะผูกเข้ากับตัวละครหรือบริบทที่เป็นสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีบรรยายเป็นประโยคเดี่ยวที่ไม่สัมพันธ์กันนัก ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการกำหนดหัวข้อสำหรับงานเขียนสามารถเป็นตัวกำหนดความยากง่ายในการเขียน ตลอดจนรูปแบบการเขียน หัวข้อบางประเภท (เช่น เรื่องฝรั่ง) อาจเป็นหัวข้อที่ไม่เหมาะสำหรับการกำหนดให้เขียนบรรยาย เป็นต้น ในภาพรวมจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเขียนบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวดีกว่าการเขียนเกี่ยวกับฝรั่ง โดยเฉพาะในการนำคำศัพท์และตัวอย่างการเขียนในบทอ่านของบทเรียนท้องถิ่นมาใช้ในการเขียน จึงอาจกล่าวได้ว่าการได้เห็นตัวอย่างงานเขียนจากบทอ่านประกอบกับความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างงานเขียนของตนเองได้อย่างอิสระมากกว่าการเขียนเรื่องที่ผู้เขียนไม่คุ้นเคย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อมูลในอำเภอสามพรานพบว่า ใน

ภาพรวมทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเหตุผลที่สำคัญน่าจะเป็นเพราะรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ การที่ผู้เรียนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับบทเรียน ทำให้ผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เก่งหรืออ่อนสามารถแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ของตนเองได้ เช่น กระบวนการปลูกฝรั่ง ความรู้เกี่ยวกับฝรั่งหรือประวัติของสามพราน เนื่องจากผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาแม่ได้ ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อนในระดับมากซึ่งแตกต่างจากการเรียนด้วยบทอ่านภาษาอังกฤษจากหนังสือนำเข้าจากต่างประเทศที่เป็นเรื่องในบริบทต่างประเทศหรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่มีความรู้เดิมอยู่ ทำให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากนัก แม้ผู้สอนจะอนุญาตให้ใช้ภาษาแม่แสดงความคิดเห็นได้ก็ตาม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกในทางที่ดีกับบทเรียน เห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นของผู้สอนที่กล่าวว่านักเรียนเห็นว่าบทเรียนนี้เรียนแล้วไม่เครียดกิจกรรมในบทเรียนช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้สึกมีส่วนร่วมในการได้แสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ของตนเองในกระบวนการกลุ่ม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวซึ่งผู้เรียนอาจสนใจหรือไม่ก็ตาม แต่เป็นเรื่องที่มีความรู้พื้นฐานอยู่ช่วยให้การอ่านภาษาอังกฤษทำได้ง่ายขึ้นเพราะผู้เรียนนำความรู้ที่มีอยู่มาช่วยในการเดาหรือทำความเข้าใจบทอ่านหรือแบบฝึกทั้งด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ ซึ่งต้องนำมาใช้ในการฟัง พูด อ่านและเขียน อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างสนุกสนาน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ยากนัก

อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษไปในทางบวกเกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเนื้อเรื่องที่ผู้เรียนคุ้นเคยจะเห็นได้ว่าผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นในระดับมาก

และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ซึ่งหมายความว่าสามารถพูดและเขียนได้ เห็นได้จากแบบสอบถามที่พบว่านักเรียนมีความมั่นใจในความรู้และสามารถถ่ายทอดด้วยการพูดหรือเขียนอธิบายได้ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากการเรียนเนื้อหาทั่วไปในวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนจำนวนหนึ่งไม่สามารถสื่อสารหรืออธิบายเป็นภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้นักเรียนยังเห็นว่าการได้เรียนเนื้อเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในระดับมาก ส่งผลให้เกิดความรู้สึกภูมิใจในท้องถิ่นในระดับมากเช่นกันปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านทัศนคติและความรู้สึกดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่ามีผลต่อพฤติกรรมการเรียนบทเรียนท้องถิ่นค่อนข้างมาก

ข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้สอนที่กล่าวถึงบรรยากาศในห้องเรียนว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนบทเรียนนี้เพราะเป็นกิจกรรมที่ไม่เครียด และเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวซึ่งนักเรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่บ้างแล้ว ส่วนประโยชน์ที่ได้รับ ผู้สอนคิดว่าไม่เพียงนักเรียนเท่านั้นที่ได้ประโยชน์ แต่การสอนบทเรียนท้องถิ่นช่วยให้ผู้สอนได้ความรู้เพิ่มขึ้นด้วย (เนื่องจากไม่ใช่คนในพื้นที่) จากเดิมที่ผู้เรียนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับการปลูกฝรั่งหรือสถานที่ท่องเที่ยวเป็นภาษาไทย ก็ทำให้รู้เนื้อหาและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ และยังช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนรู้ประวัติของอำเภอสามพรานด้วย เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องนี้ จึงอาจสรุปได้ว่าการนำเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาทำบทเรียนสำหรับฝึกอ่านและเขียนช่วยให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ไม่ยากและยังสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกถึงประโยชน์ของการเรียนเรื่องท้องถิ่นที่มีต่อตนเองและท้องถิ่นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

ในกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นผู้วิจัยได้เรียนรู้และพบปัญหาต่างๆ จึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

ด้านคู่มือครู

ในการพัฒนาเอกสารสำหรับผู้สอน เช่น แผนการสอน สื่อซีดีเสียง เฉลยคำตอบในแบบฝึกต่างๆ ผู้วิจัยจำเป็นต้องสนทนากับผู้สอนเพื่อวิเคราะห์ความต้องการตามบริบทของผู้สอน การได้สนทนากันจะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้สอนแต่ละคน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้สามารถกำหนดรายละเอียดของสื่อต่างๆ ที่ทำขึ้นสำหรับผู้สอน ตัวอย่างเช่น จากการสังเกตการสอนในงานวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า ผู้สอนไม่ได้สอนกลวิธีการเดาคำศัพท์จากบริบทให้นักเรียน (guessing word meanings from contexts) ตามที่ผู้วิจัยคาดหวัง ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้สอนเองไม่ชำนาญกลวิธีนี้หรือยังไม่เข้าใจกระบวนการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ดังนั้นการพูดคุยกับผู้สอนก่อนเป็นความจำเป็น หากรู้ว่าผู้สอนขาดประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมผู้วิจัยควรเพิ่มเนื้อหาดังกล่าวในแผนการจัดการเรียนรู้

แม้จะมีขั้นตอนการทำความเข้าใจกับผู้สอนเพื่อจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสมแล้วก็ตาม ก่อนเรียนผู้วิจัยควรตรวจสอบกระบวนการสอนกับผู้สอนอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้สอนเข้าใจวัตถุประสงค์ของบทเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยวางแผนไว้จริง การได้สนทนายังช่วยให้ผู้วิจัยจัดเตรียมสื่อการสอนรวมถึงเฉลยคำตอบได้ตรงตามความต้องการของผู้สอนอีกด้วย เช่น ผู้สอนบางคนไม่ต้องการซีดีเสียงเจ้าของภาษา บางคนต้องการให้มีการบรรยายทุกเรื่องในบทเรียน บางคนต้องการเพียงการออกเสียงคำศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนแต่ละคนมีความต้องการความรู้ในรายละเอียดของบทเรียนแตกต่างกัน เช่น ในด้านการออกเสียงคำศัพท์ ความหมายหรือคำอธิบายไวยากรณ์ ผู้สอนบางคนต้องการความช่วยเหลือทุกด้าน บางคนไม่ต้องการรายละเอียดมากนัก ดังนั้นการจัดทำสื่อสนับสนุนการสอนสำหรับผู้สอนจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้สอนและต้องมีการพูดคุยก่อนการสอน เพื่อให้ได้สื่อที่สามารถช่วยและสนับสนุนผู้สอนได้อย่างแท้จริง

ด้านการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

บทเรียนสอนอ่านควรมีความยาวที่เหมาะสม โดยสามารถสอนให้จบได้ใน 1 หรือ 2 คาบเรียนตามกำหนดเวลาเรียนของโรงเรียน และบทเรียนควรสามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนบทเรียนท้องถิ่นมักเป็นในรูปแบบการสอนเสริม ทำให้การหาเวลาเรียนทำได้ยากและไม่แน่นอน การทำบทเรียนให้สามารถสอนได้จบแม้เพียง 1 คาบเรียนจะช่วยให้การนำบทเรียนไปใช้ทำได้ง่ายมากขึ้น

สำหรับกิจกรรมการเขียนผู้สอนควรจัดให้มีการฝึกเขียนอย่างต่อเนื่องในทุกบทเรียน โดยอาจเริ่มจากการเขียนแบบควบคุม (controlled writing) ตามด้วยการเขียนแบบอิสระ (free writing) ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นการนำความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ จากการอ่านมาใช้ ดังนั้นการเขียนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ได้มีการทบทวนความรู้และนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการนำภาษาไปใช้ (productive skills) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน

ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษควรขอรับการส่งเสริมจากผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้บทเรียนท้องถิ่นสามารถผสมผสานเข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนตามปกติตลอดหลักสูตรได้ ทั้งนี้เพื่อให้มีเวลาเรียนที่แน่นอนรวมถึงมีคะแนนสำหรับกิจกรรมต่างๆ ด้วย หากสามารถทำได้จะทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนบทเรียนท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมและอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องใกล้ตัว โดยโยงเข้ากับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสิ่งที่สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากที่สุดคือการนำนักเรียนเข้าไปศึกษาของจริงตามบทเรียน เช่น การไปดูสวนฝรั่ง สวนกล้วยไม้ เป็นต้น เนื่องจากนักเรียนจำนวนหนึ่งไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปลูกผลไม้ดังกล่าว ดังนั้นการได้ลงพื้นที่และเห็นของจริงจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและอาจสามารถพูดหรือเขียนได้ดีมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ศึกษาศาสตร์, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. ออนไลน์. <http://www.curriculum51.net/>. [5/3/12].

อัจฉราวรรณ ศิริรัตน์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกเสริม ทักษะการอ่านและเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้ ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3. **วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต** สาขาการสอนภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อมรรัตน์ นัดดาหลง. (2551). การพัฒนาแบบฝึกเสริม ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ จังหวัดตราด สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้น ที่ 4 **วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต** สาขา การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

Finocchiaro, M., & Brumfit, C. (1983). **The Functional-notional approach: From theory to practice**. Oxford: Oxford University Press.

Harris, A. J., & Sipay, E. R. (1990). **How to increase reading ability: A guide to developmental and remedial methods** (9th ed.). White Plains, NY: Longman.

Nation, P. (1990). **Teaching and learning vocabulary**. New York: Newbury House.

Rumelhart, D.E. (1977). Toward an interactive model of reading. In S. Dornic (Ed.), **Attention and Performance VI** (pp. 575-603). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Rumelhart, D. E. (1981). Schemata: the building blocks of cognition. In J. T. Guthrie (Ed), **Comprehension and Teaching: Research Reviews**, (pp. 3-26). Newark, DE: International Reading Association.

Smith, F. (Ed.). (1973). **Psycholinguistics and reading**. New York: Holt, Rinehart and Winston.